

Redigeret af Charlotte Handberg
og Annesofie Lunde Jensen

Interpretive Description

En anvendelsesorienteret
forskningsmetodologi

Aarhus Universitetsforlag

Interpretive Description

Interpretive Description

**En anvendelsesorienteret
forskningsmetodologi**

Aarhus Universitetsforlag

Interpretive Description

En anvendelsesorienteret forskningsmetodologi

© Forfattererne og Aarhus Universitetsforlag 2021

Omslag: Trefold

Tilrettelægning og sats: Narayana Press

Forlagsredaktion: Jakob Jørgensen Vestergaard

Bogen er sat med Chronicle Text og Euclid Circular A

E-bogsproduktion: Narayana Press, Gylling

ISBN 978 87 7219 642 8 (e-pdf)

Aarhus Universitetsforlag

unipress.dk

Bogen er udgivet med støtte fra: Aarhus Universitets
Forskningsfond

Denne bog er beskyttet i medfør af gældende dansk lov
om ophavsret. Kopiering til undervisningsbrug må kun
ske efter aftale med Copydan Tekst & Node.

**FAGFÆLLE-
BEDØMT**

Indhold

Forord 7

Sally Thorne

Indledning 11

Charlotte Handberg og Annesofie Lunde Jensen

Interpretive Description – en forskningsmetodologi

1. Interpretive Description – en anvendelsesorienteret forskningsmetodologi 17

Charlotte Handberg

2. Analytisk og videnskabsteoretisk positionering i ID-forskning 35

Charlotte Handberg

3. Elementer i et ID-studie fra start til slut 47

Annesofie Lunde Jensen

4. Kvalitetsbetragtninger – hvad gør et ID-studie troværdigt? 69

Annesofie Lunde Jensen

Perspektiver på Interpretive Description

5. Den sundhedsprofessionelle forsker 87

Stine Thestrup Hansen og Annesofie Lunde Jensen

6. ID fra et reflekterende perspektiv – gammel vin på nye flasker? 105

Thora Grothe Thomsen og Mette Kjerholt

7. Etablering af et nationalt forskningsnetværk med ID som omdrejningspunkt 121

Bibi Hølge-Hazelton, Charlotte Handberg, Thora Grothe Thomsen, Mette Kjerholt, Lisbeth Sølvér og Annesofie Lunde Jensen

Eksempler på anvendelsesorienteret Interpretive Description-forskning

8. Patienters oplevelser med en selvmonitoreringsapp i spiseforstyrrelsesbehandling 137

Pil Lindgreen, Kirsten Lomborg og Loa Clausen

9. PRO-baseret opfølgning som metode til styrket helbredsrelateret egenomsorg 151

Caroline Mejdaahl, Liv Schougaard, Niels Henrik Hjöllund, Erik Riiskjær, Sally Thorne og Kirsten Lomborg

10. Unges perspektiver på psoriasis og deres behov for håndteringsstøtte 169

Gitte Susanne Rasmussen, Helle Terkildsen Maindal og Kirsten Lomborg

11. “Mere hverdag, mindre sygdom” – palliativ rehabilitering for personer med ALS og pårørende 185

Louise Sofia Madsen, Jørgen Jeppesen og Charlotte Handberg

12. Patienters udfordringer efter stamcelletransplantation – implikationer for rehabilitering 201

Astrid Lindman, Annemette Krintel Petersen, Gitte Olesen og Charlotte Handberg

Forfattere 221

Stikord 227

Forord

Sally Thorne

Udviklingen af den kvalitative forskningsmetodologi, som i dag kendes som Interpretive Description eller 'fortolkende beskrivelse', begyndte med ønsket om at finde mekanismer, der kunne bringe patientens og de pårørendes stemmer ind som en del af vores evidensbaserede sygeplejepraksis. Udgangspunktet var datagenererings- og analyseteknikker, der i sin tid blev udviklet for at teoretisere i social videnskab, hvor bestræbelserne gik ud på at etablere sammenhængende studiedesigns med en tilgang, som kunne skræddersys til at håndtere de praksisrelaterede og praktiske spørgsmål, der opstår inden for sundhedsfaglige områder, herunder sygepleje. Den viden, som vi herved opnåede, kunne anvendes til at forbedre den mere biomedicinske forståelse af sundhed og sygdom ("Hvilke patologiske mekanismer er i spil?" eller "Hvilke symptomer har du?") og tilføje mere menneskelig og kontekstuel forståelse ("Hvordan oplever du symptomerne, og hvordan påvirker de dit liv?", "Hvilke udfordringer står du over for, mens du prøver at leve med og/eller håndtere dine symptomer?", "Hvilke barrierer oplever du, når du søger hjælp til at håndtere din situation?" og "Hvilke bekymringer har du i forbindelse med, hvad fremtiden kan bringe?"). Ud over de mere generiske 'kvalitative beskrivelser', som anvendelsesorienterede sundhedsforskere normalt anvendte, havde vi behov for en metodologi, der var lige så fortolkende, som klinikere havde behov for at være for at forstå klinisk praksis. Vi søgte derfor at udvikle en designlogik i forhold til et anvendelsesorienteret forskningsspørgsmål, som kunne sørge for, at det behov for viden, som de tiltænkte aftagere af forskningsresultaterne var interesserede i, blev et gennemgående træk i hele studiedesignet. Dermed blev der integreret

en fortolkende linse af viden, som var gennemgående i alle trin i forskningsprocessen.

Jeg mødte Charlotte Handberg og Annesofie Lunde Jensen første gang i 2011, da jeg tidligt det år gæstede Institut for Folkesundhed, Sektion for Sygepleje, på Aarhus Universitet, hvor jeg var inviteret på besøg af professor Kirsten Lomborg. Under dette første besøg blev jeg begejstret over at befinde mig i et dynamisk forskningsmiljø med forskellige både sygeplejefaglige og tværfaglige profiler, hvor alle var dybt optagede af at anvende kvalitative forskningsmetodologier til bedre at kunne forstå og løse kliniske problemer. Charlotte Handberg var senere på et ophold på University of British Columbia i Vancouver, Canada, hvor hun arbejdede sammen med mit team, og vi har opretholdt samarbejdet igennem årene siden. Jeg er til stadighed meget imponeret over den kaliber af professionel tænkning og passion, der generelt karakteriserer sygeplejemiljøet i Danmark, og jeg har løbende lært af danskerne og deres kreative og markante udvikling af metodologisk tænkning og anvendelse. Under mit seneste besøg i Aarhus i 2019 var jeg overordentlig glad for igen at få lejlighed til at mødes og tilbringe tid sammen med deres kolleger under konceptualiseringen af dette store og omfattende bogprojekt.

Denne nye bog, *Interpretive Description – En anvendelsesorienteret forskningsmetodologi*, redigeret af Charlotte Handberg og Annesofie Lunde Jensen, er en guldgrube af metodologisk inspiration og vejledning for danske sundhedsforskere. Læseren får praktisk vejledning til at udvikle og gennemføre kvalitative studier, der kan besvare praksisnære forskningsspørgsmål med relevans for klinisk praksis. Redaktørerne har samlet erfaringer og kundskab i form af indsigtfulde bidrag fra en bred vifte af dygtige kolleger, som viser, hvordan metodologien Interpretive Description kan anvendes inden for kvalitativ forskning. De giver eksempler, der kan hjælpe andre forskere – både nye og mere veletablerede forskere, som ikke tidligere har arbejdet med metodologien – til at værdsætte, hvad denne tilgang har at byde på, når den anven-

des på meget forskelligartede og komplekse kliniske fænomener. Denne bog strækker sig længere i tænkningen end den originale litteratur, som er tilgængelig på engelsk, og demonstrerer på fremragende vis det originale akademiske arbejde, der karakteriseres så stærkt af den typiske danske tilgang til problemløsning i den anvendte forsknings verden.

Indledning

Charlotte Handberg og Annesofie Lunde Jensen

Interpretive Description (ID) (Thorne, 2016) er en kvalitativ anvendelsesorienteret forskningsmetodologi, der har til formål at forbedre praksis i sundhedsvæsenet på tværs af sektor- og faggrænser. Metodologi beskriver den generelle forskningsstrategi, som sætter retningen for et forskningsprojekt, og er således styrende for de metoder, der anvendes. Man kan sige, at metodologien er rationalet for ens forskningstilgang og den linse, som analysen udføres gennem, mens metoder kun er forskningsredskaber til at hjælpe med at besvare forskningsspørgsmålet, for eksempel interviews eller deltagerobservationer. ID-metodologien er udviklet af professor Sally Thorne, der igennem en årrække sammen med andre forskere har arbejdet med at forfine den (Thorne et al., 1997; Thorne et al., 2004). Det resulterede i bogen *Interpretive Description* (Thorne, 2008), senere udgivet i en revideret udgave som *Interpretive Description – Qualitative Research for Applied Practice* (Thorne, 2016). Bøgerne har været inspirationskilde i arbejdet med denne danske bog om metodologien, og den er blevet til på baggrund af et mangeårigt samarbejde med Sally Thorne.

I 2015 stiftede de sundhedsvidenskabelige forskere Bibi Hølge-Hazelton, Thora Grothe Thomsen, Mette Kjerholt, Lisbeth Sølvér, Annesofie Lunde Jensen og Charlotte Handberg et netværk udsprunget af interessen for ID. Samarbejdet og netværket danner grundlag for denne bog. ID-netværket er i dag udvidet til et større både nationalt og internationalt netværk. Sally Thorne, hendes tænkning om anvendelsesorienteret forskning, tilgangen og tænkningen i ID har inspireret os i vores forskning, og denne bog udfolder ID som forskningsmetodologi i overordnede hovedtræk, blandt andet ud fra en række eksempler fra konkrete